

[Ministeren for kulturelle anliggender]

drætten – og ikke mindst de olympiske lege – har fået i international politik.

I virkeligheden er det idrættens dilemma, at man på den ene side har ønsket at iscenesætte den så engagerende og på den anden side har måttet se, at dens muligheder derved har kunnet udnyttes politisk.

Nu er der jo ikke tale om nogen ny situation. Historien – også den allernyeste – vrimer med eksempler på indblanding af idrætten i internationale politiske opgør.

Ved afholdelsen af de sidste olympiske lege, i 1976 i Montreal, stillede en række afrikanske lande krav om, at New Zealand blev udelukket fra legene, fordi et rugbyhold herfra netop havde været på turné i Sydafrika. Da kravet blev afvist, rejste 19 afrikanske lande hjem i protest.

Sydafrika er et af de kendteste eksempler på, at idrætten har været brugt som et udenrigspolitisk virkemiddel. I FNs resolutioner imod apartheidstyret har idrætten haft særlig interesse, fordi dette område har været opfattet som særlig sårbar af den sydafrikanske regering. FNs sanktionspolitik har da også medført, at der er sket visse fremskridt i idrætslivet i Sydafrika i retning af mere lige vilkår for racerne – selv om der stadig mangler meget.

Det er også tidligere sket, at sovjetiske invasioner i nabolande har givet anledning til boykotaktioner og overvejelser derom; det gjaldt efter den sovjetiske nedkæmpning af opstanden i Ungarn i 1956 og efter Sovjets invasion i Tjecoslovakiet i 1968.

Endvidere har netop Sovjetunionen ofte selv boykottet idrætsbegivenheder af politiske grunde. I 1968 truede Sovjetunionen med at boykotte de olympiske lege, hvis Sydafrika deltog. Efter militærkuppet i Chile nægtede Sovjetunionen at spille en kvalifikationskamp til verdensmesterskabet i fodbold i Santiago. I 1975 aflyste Sovjetunionen deltagelse i verdensmesterskaberne i gymnastik i Spanien på grund af Francoregeringens henrettelse af 5 baskere.

Også i forbindelse med idrætsarrangementer i Israel, i Sydkorea og i Vestberlin er der eksempler på, at Sovjetunionen har benyttet idrætten som et udenrigspolitisk redskab.

Det kan på denne baggrund ikke overraske, at Sovjetunionens invasion i Afghanistan, som udløste et krav fra et overvældende flertal af FNs medlemslande om øjeblikkelig

og betingelsesløs tilbagetrækning af de sovjetiske styrker fra dette land, har ført til overvejelser om, hvorvidt udebliven fra Moskva-olympiaden kunne anvendes som et middel til at fremme dette mål.

Ligeledes har det været diskuteret, om det ville være i overensstemmelse med den olympiske idé og de grundlæggende regler for de olympiske lege at gennemføre olympiaden i et land, der er engageret i en blodig undertrykkelseskrig i et forsvarsløst, underudviklet land.

Det er med udgangspunkt i sådanne overvejelser, at en lang række regeringer har henstillet til de enkelte olympiske komiteer at undlade at deltage i Moskvaolympiaden. Det er ligeledes på denne baggrund, at de olympiske komiteer i mange lande har truffet beslutning om ikke at deltage. Der er tale om lande som USA, Forbundsrepublikken Tyskland, Canada, Norge, Argentina, Kina og Kenya.

Derimod har andre landes olympiske komiteer erklæret at ville deltage. Det gælder bl. a. Frankrig, Sverige, Storbritannien, Schweiz og Østrig.

I flere lande træffes først endelig beslutning om deltagelse umiddelbart inden tilmeldingsfristens udløb på lørdag, og blandt dem, som indtil nu har besluttet at deltage, er der flere, som har tilkendegivet, at beslutningen måske vil blive taget op til fornyet overvejelse.

Endelig hører det også med til billedet, at flere specialidrætsforbund i de lande, som har besluttet at deltage, har udtalt, at de ikke deltager. I Storbritannien agter til eksempel hockey-, sejlsports- og rideforbundene ikke at deltage.

Der gælder en række traditioner, som er karakteristiske for Danmark som et demokrati, som et af de nordiske lande og som et vesteuropæisk land. En af disse er det herskende princip om idrættens organisatoriske frihed og selvstændighed. Dette er et princip, som vi genfinder på andre af de kulturpolitiske områder, Danmarks Radio f. eks. og inden for kunst- og filmstøtte. Vi har for nylig haft et eksempel, hvor Danmarks Radio skulle træffe en beslutning, der måske kunne få en væsentlig udenrigs- og handelspolitisk indflydelse. Det var en beslutning, som kulturminister, regering og folketing i medfør af radioloven var ganske uden indflydelse på.